

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. vasario 25 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Konkurencija – SESV 102 straipsnis – Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi – Europos Komisijos ir nacionalinių konkurencijos institucijų kompetencijos pasidalijimas – Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 – 11 straipsnio 6 dalis – Nacionalinių konkurencijos institucijų kompetencijos netekimas – *Non bis in idem* principas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnis“

Byloje C-857/19

dėl *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) 2019 m. lapkričio 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. lapkričio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Slovak Telekom a.s.

prieš

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas N. Wahl, trečiosios kolegijos pirmininkė A. Prechal (pranešėja) ir teisėjas J. Passer,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Slovak Telekom a.s.*, atstovaujamos *advokát* J. Hajdúch,
- *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky*, atstovaujamos T. Menyhart,
- Slovakijos vyriausybės, atstovaujamos B. Ricziová,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Farley, R. Lindenthal ir L. Wildpanner,

* Proceso kalba: slovakų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 11 straipsnio 6 dalies pirmo sakinio ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 50 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Slovak Telekom a.s.* (toliau – ST) ir *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos konkurencijos priežiūros tarnyba) (toliau – Slovakijos konkurencijos institucija) ginčą dėl sprendimo, kuriuo ST skirta bauda už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, taikant kainų spaudimą sudarančius tarifus mažmeninėse telekomunikacijų rinkose ir didmeninėje sujungimo rinkoje, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1/2003

- 3 Reglamento Nr. 1/2003 6, 8 ir 17 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:
 - „(6) Siekiant užtikrinti veiksmingą [Sąjungos] konkurencijos taisyklių taikymą, valstybių narių konkurencijos institucijos turėtų turėti daugiau galimybių jas taikyti. Tuo tikslu jos turi būti įgalios taikyti [Sąjungos] teisę.

<...>
 - (8) Siekiant užtikrinti veiksmingą [Sąjungos] konkurencijos taisyklių taikymą ir tai, kad bendradarbiavimo mechanizmai, numatyti šiame reglamente, tinkamai veiks, būtina įpareigoti valstybių narių konkurencijos institucijas ir teismus taikyti ir [SESV 101 bei 102] straipsnius tais atvejais, kai jie taiko nacionalinius konkurencijos įstatymus susitarimams ir veiksams, galintiems paveikti prekybą tarp valstybių narių.

<...>
 - (17) Kad konkurencijos taisyklės būtų nuosekliai taikomos ir kad tinklas būtų valdomas kiek įmanoma geriau, svarbu išlaikyti taisyklę, kad valstybių narių konkurencijos institucijos automatiškai netenka savo kompetencijos, jei Komisija pati inicijuoja tyrimą. Jei valstybės narės konkurencijos institucija jau ėmėsi veiksmų bylos atžvilgiu, o Komisija ketina pradėti procesą, ji turėtų stengtis tai padaryti kiek įmanoma greičiau. Prieš pradėdama procesą Komisija turėtų pasitarti su suinteresuota nacionaline institucija.“
- 4 Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 1 ir 6 dalyse numatyta:
 - „1. Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos glaudžiai bendradarbiauja taikydamos [Sąjungos] konkurencijos taisykles.

<...>

6. Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti [SESV 101 ir 102] straipsnius. Jei valstybės narės konkurencijos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procesą tik pasitarusi su ta konkurencijos institucija.“

5 Reglamento Nr. 1/2003 35 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta:

„3. 11 straipsnio 6 dalies poveikis apima valstybių narių paskirtąsias institucijas, įskaitant teismus, atliekančias 5 straipsnyje numatytų sprendimų rengimo ir priėmimo funkcijas. 11 straipsnio 6 dalis netaikoma teismams tiek, kiek jie atlieka 5 straipsnyje numatytų sprendimų peržiūrėjimo funkcijas.

4. Nepaisant 3 dalies, jei valstybėje narėje siekiant priimti 5 straipsnyje numatytus sprendimus, institucija kreipiasi į teisminę instituciją, kuri yra savarankiška ir skiriasi nuo kaltinimą palaikančios institucijos, tuomet, jei šios dalies sąlygos tenkinamos, 11 straipsnio 6 dalis taikoma tik byloje kaltinančiai institucijai, kuri, Komisijai pradėjus procesą, atsiima teisminėje institucijoje pareikštą kaltinimą, ir šiuo atsiėmimu nacionalinis procesas baigiamas.“

Reglamentas Nr. 773/2004

6 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81), iš dalies pakeisto 2008 m. birželio 30 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 622/2008 (OL L 171, 2008, p. 3) (toliau – Reglamentas Nr. 773/2004), 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Komisija gali nuspręsti inicijuoti bylos nagrinėjimą sprendimui priimti pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 III skyrių bet kuriuo metu, tačiau ne vėliau, kaip ankstesnę iš tokių datų: išankstinio vertinimo, nurodyto minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalyje, arba pareiškimo dėl prieštaravimų paskelbimo diena, arba prašymo šalims išreikšti savo suinteresuotumą pradėti susitarimo diskusijas pateikimo diena, arba pranešimo pagal minėto reglamento 27 straipsnio 4 dalį paskelbimo diena.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

7 2005 m. rugsėjo 26 d. Slovakijos konkurencijos tarnyba pagal SESV 102 straipsnį pradėjo prieš ST procedūrą dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi. 2005 m. spalio mėn. apie šios procedūros pradžią buvo pranešta Europos Komisijai ir kitoms valstybių narių konkurencijos institucijoms. 2007 m. spalio mėn. Slovakijos konkurencijos institucija pateikė Komisijai sprendimo projektą, jame nurodė, kad ST piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi.

8 2007 m. gruodžio 21 d. Slovakijos konkurencijos institucija priėmė sprendimą, jame konstatavo, kad ST piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi.

9 2008 m. birželio 13 d. Komisija pateikė ST konkurentams prašymus suteikti informacijos apie tam tikrą ST komercinę veiklą.

10 2009 m. sausio 13–15 d. Komisija, bendradarbiaudama su Slovakijos konkurencijos institucija, iš anksto nepranešusi atliko patikrinimą ST patalpose.

11 2009 m. balandžio 8 d. Komisija nusprendė pradėti procedūrą prieš ST pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį ir Reglamento Nr. 773/2004 2 straipsnio 1 dalį (toliau – 2009 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimas). Tame sprendime Komisija nurodė, kad atitinkama procedūra pradėta, be kita ko, dėl galimo ST atsisakymo suteikti atsietą prieigą prie savo vietinių linijų ir kitų

didmeninės prieigos prie plačiajuosčio ryšio paslaugų, taip pat kainų spaudimo praktikos, taikomos didmeninei prieigai prie vietinės linijos, kitoms didmeninės prieigos prie plačiajuosčio ryšio paslaugoms ir mažmeninės prieigos paslaugoms Slovakijoje.

- 12 2009 m. balandžio 9 d. *Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos konkurencijos priežiūros tarnybos taryba) pakeitė 2007 m. gruodžio 21 d. Slovakijos konkurencijos institucijos sprendimą (toliau – 2009 m. balandžio 9 d. sprendimas). Tuo sprendimu ji skyrė ST 525 800 000 Slovakijos kronų (SKK) (17 453 362,54 EUR) baudą už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, nes nustatydamą mažmeninių telekomunikacijų paslaugų kainas ir didmeninių sujungimo paslaugų kainas ST taikė kainų spaudimo strategiją. Minėtos tarybos vertinimu, šie pažeidimai, nelygu aptariamoms mažmeninės paslaugos, buvo padaryti laikotarpiais, iš kurių ilgiausias truko nuo 2001 m. gegužės 1 d. iki 2009 m. balandžio 9 d., kai buvo priimtas jos sprendimas.
- 13 Dėl 2009 m. balandžio 9 d. sprendimo ST pateikė skundą *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas, Slovakijos Respublika); jame ji, be kita ko, nurodė, kad institucija, kompetentinga priimti minėtą sprendimą, yra *Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos telekomunikacijų tarnyba), o ne Slovakijos konkurencijos institucija. 2012 m. sausio 11 d. sprendimu *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas) panaikino 2009 m. balandžio 9 d. sprendimą. Slovakijos konkurencijos institucija pateikė kasacinį skundą *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas). 2014 m. vasario 11 d. nutartimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas panaikino 2012 m. sausio 11 d. *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas) sprendimą ir grąžino bylą tam teismui.
- 14 2012 m. gegužės 7 d. Komisija parengė ir pateikė ST pranešimą apie kaltinimus.
- 15 2014 m. spalio 15 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2014) 7465 *final* dėl procedūros pagal SESV 102 straipsnį ir EEE susitarimo 54 straipsnį (Byla AT.39523 – *Slovak Telekom*). Sprendime C(2014) 7465 Komisija konstatavo, kad nuo 2005 m. rugpjūčio 12 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. įmonė, kurią sudaro *Deutsche Telekom AG* ir ST, padarė vieną tęstinį SESV 102 straipsnio pažeidimą, iš esmės pasireiškiantį kainų spaudimu ir strategija atsisakyti suteikti prieigą prie savo vietinių linijų.
- 16 2017 m. birželio 21 d., atsižvelgęs į 2014 m. vasario 11 d. nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas) priėmė antrą sprendimą, kuriuo atmetė ST skundą. Dėl to sprendimo ST pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 17 Tas teismas paragino ST ir Slovakijos konkurencijos instituciją pateikti pastabas dėl *non bis in idem* principo laikymosi, atsižvelgiant į tai, kad minėta institucija ir Komisija nubaudė ST už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, pasireiškiantį kainų spaudimu laikotarpiu nuo 2005 m. rugpjūčio 12 d. iki 2007 m. gruodžio 21 d.
- 18 Šios pastabos atskleidė skirtingą ST ir Slovakijos konkurencijos institucijos požiūrį dėl *non bis in idem* principo pažeidimo; *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) nepritarė pozicijai, kad Slovakijos konkurencijos institucija ir Komisija savo sprendimuose nagrinėjo skirtingus produktus, be to, tas teismas manė, kad nagrinėjama byla skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas 2019 m. balandžio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie* (C-617/17, EU:C:2019:283).

19 Tokiomis aplinkybėmis *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar [Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmame sakinyje esanti] frazė „valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti [SESV 101 ir 102] straipsnius“ reiškia, kad valstybių narių institucijos netenka įgaliojimų taikyti [SESV 101 ir 102] straipsnius?
2. Ar [Chartijos] 50 straipsnis (teisė nebūti du kartus teisiama ar baudžiamam už tą pačią nusikalstamą veiką) taip pat taikomas administracinių nusižengimų atvejais, kai piktnaudžiaujama dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal [SESV] 102 straipsnį, už kuriuos Komisija ir valstybės narės institucija paskyrė sankcijas atskirai ir savarankiškai, įgyvendindamos savo įgaliojimus pagal [Reglamento Nr. 1/2003] 11 straipsnio 6 dalį?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 20 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmas sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, kai Komisija pradeda sprendimo, kuriuo konstatuojamas šių nuostatų pažeidimas, priėmimo procedūrą.
- 21 Primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kurio dalis ji yra, tikslus (2019 m. spalio 3 d. Sprendimo *Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland ir kt.*, C-197/18, EU:C:2019:824, 48 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 22 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmą sakinį valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, kai Komisija pradeda procedūrą, siekdama priimti vieną iš šio reglamento III skyriuje nurodytų sprendimų, kuriais siekiama konstatuoti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą, įpareigoti atitinkamas įmones nutraukti tokius pažeidimus, nurodyti taikyti laikinąsias apsaugos priemones, *prima facie* konstatavus tokius pažeidimus, padaryti įmonių išipareigojimus privalomus arba konstatuoti, kad SESV 101 ir 102 straipsniai netaikomi.
- 23 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 35 straipsnį Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmame sakinyje vartojama sąvoka „valstybių narių konkurencijos institucijos“ reiškia valstybių narių paskirtas administracines arba teismines institucijas, kurios renkia ir priima sprendimus, taikydamos SESV 101 ir 102 straipsnius, nurodydamos nutraukti pažeidimą, taikydamos laikinąsias apsaugos priemones, priimdamos išipareigojimus arba skirdamos vienkartinės ir periodinės baudas ar kitas jų nacionalinėje teisėje numatytas nuobaudas.
- 24 Vis dėlto Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalyje numatytas kompetencijos netekimas netaikomas valstybių narių teismams, kai jie priima sprendimus kaip minėtų sprendimų peržiūros institucijos. Tačiau jis taikomas tais atvejais, kai pagal taikytiną nacionalinę teisę institucija kreipiasi į teisminę instituciją, atskirą nuo kaltinimą palaikančios institucijos. Tokiu atveju, jei įvykdytos Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies sąlygos, minėta institucija turi atsiimti teisminėje institucijoje pareikštą kaltinimą ir užbaigti nacionalinį procesą.
- 25 Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmame sakinyje esanti formuluotė „Komisijai pradėjus <...> procedūras“ savo ruožtu nėra apibrėžta nei šiame reglamente, nei Reglamente Nr. 773/2004.

- 26 Vis dėlto dėl 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [SESV 101 ir 102] straipsnius (OL 13, 1962, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), kuri pakeitė Reglamentas Nr. 1/2003, 9 straipsnyje esančios sąvokos „procedūros pradėjimas“ Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad ši sąvoka reiškia oficialų Komisijos aktą, kuriuo išreiškiamas jos ketinimas priimti sprendimą pagal pirmąjį iš šių reglamentų (šiuo klausimu žr. 1973 m. vasario 6 d. Sprendimo *Brasserie de Haecht*, 48/72, EU:C:1973:11, 16 punktą).
- 27 Pagal analogiją su šia sąvoka Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmame sakinyje esantys žodžiai „Komisijai pradėjus <...> procedūras“ turi būti aiškinami kaip formaliai reiškiantys Komisijos aktą, kuriuo ji praneša įmonei apie savo ketinimą pradėti vieno iš šio reglamento III skyriuje nurodytų sprendimų priėmimo procedūrą. Šis aktas turi būti priimtas per Reglamento Nr. 773/2004 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą.
- 28 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad žodžiai „Komisijai pradėjus <...> procedūras“ materialiniu aspektu apibrėžia valstybių narių konkurencijos institucijų kompetencijos, kurios jos netenka ir kurią perima Komisija, apimtį. Jau yra nuspręsta, kad Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalyje nurodytas kompetencijos netekimas susijęs su faktinėmis aplinkybėmis, dėl kurių Komisija pradėjo procedūrą (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 29 d. Nutarties *Silgan Closures ir Silgan Holdings / Komisija*, C-418/19 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2020:43, 73 ir 75 punktus).
- 29 Taigi akte, kuriuo Komisija praneša įmonei apie savo ketinimą pradėti vieno iš šio reglamento III skyriuje nurodytų sprendimų priėmimo procedūrą, turi būti nurodyti įtariamai SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimai, kuriuos viena ar kelios įmonės padarė vienu ar keliais laikotarpiais vienoje ar keliose produktų rinkose ir vienoje ar keliose geografinėse rinkose ir dėl kurių priimtas šis aktas.
- 30 Vadinas, kai pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmą sakinį Komisija pradeda procedūrą prieš vieną ar kelias įmones dėl įtariamo SESV 101 ar 102 straipsnių pažeidimo, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos pradėti procedūrą prieš tas pačias įmones dėl tų pačių, kaip įtariama, antikonkurencinių veiksmų, padarytų toje (-se) pačioje (-se) produktų ar geografinėje (-ėse) rinkoje (-ose) tuo pačiu laikotarpiu ar laikotarpiais.
- 31 Tokį Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmo sakinio aiškinimą patvirtina šios nuostatos kontekstas. Ji yra šio reglamento IV skyriuje, kuriame reglamentuojamas Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų bendradarbiavimas. Šiame skyriuje esančio 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos glaudžiai bendradarbiauja, taikydamos Sąjungos konkurencijos taisykles. To paties reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta ne tik tai, kad, Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, bet ir tai, kad, jei valstybės narės konkurencijos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procedūrą tik pasitarusi su ta nacionaline konkurencijos institucija.
- 32 Galiausiai tokį Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmo sakinio aiškinimą patvirtina šiuo reglamentu siekiamas tikslas. Kaip matyti iš šio reglamento 6 ir 8 konstatuojamųjų dalių, juo siekiama užtikrinti veiksmingą Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymą, suteikiant valstybių narių konkurencijos institucijoms įgaliojimus taikyti šią teisę kartu su Komisija. Vis dėlto lygiagretus šių taisyklių taikymas turi būti ir nuoseklus, užtikrinant optimalų valdžios institucijų, atsakingų už šių taisyklių įgyvendinimą, tinklo valdymą. Kaip nurodyta to paties reglamento 17 konstatuojamojoje dalyje, būtent siekiant įgyvendinti šiuos tikslus numatyta, kad valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos ir ją perima Komisija, jeigu pati pradeda procedūrą. Be to, lygiagretus šių taisyklių taikymas negali vykti įmonių sąskaita. Nacionalinių konkurencijos institucijų kompetencijos netekimas leidžia įmonėms išvengti situacijų, kai procedūrą kartu pradeda ir šios institucijos, ir Komisija (šiuo klausimu žr. 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *IBM / Komisija*, 60/81, EU:C:1981:264, 18 punktą ir 2020 m. sausio 29 d. Nutarties *Silgan Closures ir Silgan Holdings / Komisija*, C-418/19 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2020:43, 73 punktą).

- 33 Nagrinėjamu atveju iš to matyti: kadangi 2005 m. rugsėjo 26 d. Slovakijos konkurencijos institucijos inicijuota procedūra prieš ST buvo pradėta valstybės narės konkurencijos institucijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1/2003 35 straipsnį, dėl 2009 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimo pradėti procedūrą prieš ST, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 773/2004 2 straipsnio 1 dalį, ši institucija, remiantis Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmu sakiniu, neteko kompetencijos taikyti SESV 102 straipsnį tik tiek, kiek tas sprendimas priimtas dėl tų pačių antikonkurencinių veiksmų, ST galimai padarytų toje (-se) pačioje (-se) produktų ar geografinėje (-ėse) rinkoje (-ose) tuo pačiu laikotarpiu ar laikotarpiais kaip ir veiksmai, dėl kurių minėta institucija jau buvo pradėjusi procedūrą.
- 34 Siekiant nustatyti, ar taip yra šiuo atveju, primintina, kad 2009 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimo taikymo sritį turi aiškinti Teisingumo Teismas (šiuo klausimu žr. 2018 m. vasario 27 d. Sprendimo *Western Sahara Campaign UK*, C-266/16, EU:C:2018:118, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti tokio nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimo, kokį ginčija ieškovė pagrindinėje byloje, taikymo sritį. Vis dėlto Teisingumo Teismas, turintis pateikti nacionaliniam teismui naudingus atsakymus į prašymą priimti prejudicinį sprendimą, yra kompetentingas nurodyti gaires, grindžiamas pagrindinės bylos medžiaga ir jam pateiktomis rašytinėmis bei žodinėmis pastabomis, kurios leistų nacionaliniam teismui priimti sprendimą konkrečioje jo nagrinėjamoje byloje (šiuo klausimu žr. 2020 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *YS (Īmonės mokamos pensijos vadovaujantiems darbuotojams)*, C-223/19, EU:C:2020:753, 58 punktą).
- 35 Kaip matyti iš 2009 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimo, Komisija pradėjo procedūrą prieš ST dėl galimo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi didmeninės prieigos prie plačiajuosčio ryšio paslaugų, kaip antai didmeninio prieigos prie atsietos vietinės linijos teikimo, rinkoje. Tame sprendime Komisija konkrečiai nurodė, kad nagrinėjami galimai piktnaudžiaujamieji veiksmai pasireiškė kainų spaudimu, kiek tai susiję su didmenine prieiga prie atsietos vietinės linijos ir prieiga prie kitų plačiajuosčio ryšio paslaugų bei atitinkamomis jų mažmeninėmis paslaugomis Slovakijoje.
- 36 Vis dėlto, remiantis Teisingumo Teismui pateikta bylos medžiaga, darytina išvada, kad Slovakijos konkurencijos institucijoje vykusį procedūrą buvo susijusi su, kaip teigiama, ST piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi didmeninėje ir mažmeninėje telefono ryšio paslaugų ir siaurajuosčio interneto ryšio komutuojama telefono linija prieigos paslaugų rinkose.
- 37 Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Komisijos ir Slovakijos konkurencijos institucijos vykdomos procedūros prieš ST pradėtos dėl jos piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi skirtingose produktų rinkose, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 38 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmas sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, kai Komisija pradeda sprendimo, kuriuo konstatuojamas šių nuostatų pažeidimas, priėmimo procedūrą, jeigu šis oficialus aktas priimtas dėl tų pačių įtariamų SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų, kuriuos padarė ta pati įmonė (tos pačios įmonės) toje (-se) pačioje (-se) produktų ar geografinėje (-ėse) rinkoje (-ose) tuo pačiu laikotarpiu ar laikotarpiais kaip ir tie, dėl kurių šios institucijos jau yra pradėjusios procedūrą (-as).

Dėl antrojo klausimo

- 39 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Chartijos 50 straipsnyje įtvirtintas *non bis in idem* principas turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas tokiems konkurencijos teisės pažeidimams, kaip SESV 102 straipsnyje numatytas

piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kai Komisija ir valstybės narės konkurencijos institucija, įgyvendindamos savo kompetenciją pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį, sankcijas už šiuos pažeidimus paskyrė atskirai ir savarankiškai.

- 40 Šiuo klausimu primintina, kad *non bis in idem* principas yra pagrindinis Sąjungos teisės principas (2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, EU:C:2002:582, 59 punktas). Šis principas taip pat įtvirtintas Chartijos 50 straipsnyje, kiek tai susiję su baudžiamuoju persekiojimu ir baudžiamosiomis sankcijomis.
- 41 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją per procedūras, per kurias skiriamos baudos pagal konkurencijos teisę, turi būti laikomasi *non bis in idem* principo. Pagal šį principą draudžiama pakartotinai skirti sankciją imonei ar ją persekioti dėl antikonkurencinių veiksmų, dėl kurių ankstesniu nebeskundžiamu sprendimu jai skirta sankcija arba dėl kurių ji išteisinta (2012 m. vasario 14 d. Sprendimo *Toshiba Corporation ir kt.*, C-17/10, EU:C:2012:72, 94 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 42 Vadinasi, *non bis in idem* principo taikymas pagal konkurencijos teisę vykdomose procedūrose siejamas su dviem sąlygomis: pirma, turi būti ankstesnis galutinis sprendimas („bis“ sąlyga) ir, antra, ankstesnis sprendimas ir vėlesnis persekiojimas ar sprendimai turi būti susiję su tais pačiais antikonkurenciniais veiksmais („idem“ sąlyga).
- 43 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad „idem“ sąlygos įvykdymas savo ruožtu priklauso nuo trijų sąlygų: turi būti tos pačios faktinės aplinkybės, tas pats pažeidėjas ir tas pats saugomas teisinis interesas ((šiuo klausimu žr. 2012 m. vasario 14 d. Sprendimo *Toshiba Corporation ir kt.*, C-17/10, EU:C:2012:72, 97 punktą). Taigi remiantis *non bis in idem* principu draudžiama tą patį asmenį už tą patį neteisėtą elgesį bausti daugiau kaip vieną kartą, kad būtų apsaugota ta pati teisinė vertybė 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 338 punktas).
- 44 Vis dėlto nagrinėjamu atveju *non bis in idem* principas netaikomas.
- 45 Jeigu, kaip matyti iš šio sprendimo 37 punkto, Slovakijos konkurencijos institucijos ir Komisijos vykdytos procedūros ir joms pasibaigus priimti sprendimai susiję su antikonkurenciniais veiksmais skirtingose produktų rinkose, principas *non bis in idem* netaikomas, nes neįvykdyta sąlyga dėl faktinių aplinkybių tapatumo, taigi netenkinama „idem“ sąlyga.
- 46 Pažymėtina, kad 2014 m. spalio 15 d. sprendime Komisija, be kita ko, konstatavo, kad ST piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, taikydama kainų spaudimą didmeninėje atsietos priegios prie vietinės linijos rinkoje ir masinėje mažmeninėje plačiajuosčio ryšio paslaugų fiksuotoje vietoje rinkoje Slovakijoje, o iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad Slovakijos konkurencijos institucija konstatavo, jog ST piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, taikydama kainų spaudimą, pirma, balso telefonijos paslaugų teikimo rinkose ir didmeninėje sujungimo bei fiksuotų skambučių pradėjimo ir užbaigimo viešajame ST ryšio tinkle rinkose ir, antra, siaurajuosčio interneto ryšio priegios paslaugų bei atitinkamoje didmeninėje sujungimo rinkoje, t. y. tiesioginio rinkimo ryšio analogine linija ir skaitmeninio visuminių paslaugų tinklo linija viešajame ST telefono ryšio tinkle, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Taigi minėti piktnaudžiavimo atvejai susiję ne su tomis pačiomis produktų rinkomis.
- 47 Vis dėlto, jeigu po prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo atlikto patikrinimo paaiškėtų, kad Slovakijos konkurencijos institucijos vykdytos procedūros ir jai pasibaigus priimto sprendimo dalykas yra tie patys antikonkurenciniai veiksmai, kuriuos ST vykdė tose pačiose produktų ir geografinėse rinkose tuo pačiu laikotarpiu, kaip ir Komisijos sprendime nurodyti antikonkurenciniai veiksmai, ir dėl to „idem“ sąlyga būtų įvykdyta, principas *non bis in idem* nebūtų taikomas ir dėl to,

kad netenkinama „bis“ sąlyga. Tokiu atveju, kaip nurodyta šio sprendimo 30 punkte, reikėtų manyti, kad Slovakijos konkurencijos institucija pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmą sakinį neteko kompetencijos nagrinėjamu atveju taikyti SESV 102 straipsnį.

- 48 Taigi į antrąją klausimą reikia atsakyti, kad Chartijos 50 straipsnyje įtvirtintas *non bis in idem* principas turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas tokiems konkurencijos teisės pažeidimams, kaip SESV 102 straipsnyje numatytas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, ir pagal jį draudžiama pakartotinai skirti sankciją įmonei ar persekioti ją dėl antikonkurencinių veiksmų, dėl kurių ankstesniu nebeskundžiamu sprendimu jai skirta sankcija arba dėl kurių ji išteisinta. Vis dėlto šis principas netaikomas, kai valstybės narės konkurencijos institucija ir Komisija savarankiškai ir atskirai persekioja įmonę ir skiria jai sankcijas už SESV 102 straipsnio pažeidimus, susijusius su skirtingomis produktų ar geografinėmis rinkomis, arba kai valstybės narės konkurencijos institucija netenka kompetencijos pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmą sakinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

1. 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo 11 straipsnio 6 dalies pirmas sakinys turi būti aiškinamas taip, kad valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, kai Komisija pradeda sprendimo, kuriuo konstatuojamas šių nuostatų pažeidimas, priėmimo procedūrą, jeigu šis oficialus aktas priimtas dėl tų pačių įtariamų SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų, kuriuos padarė ta pati įmonė (tos pačios įmonės) toje (-se) pačioje (-se) produktų ar geografinėje (-ėse) rinkoje (-ose) tuo pačiu laikotarpiu ar laikotarpiais kaip ir tie, dėl kurių šios institucijos jau yra pradėjusios procedūrą (-as).
2. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnyje įtvirtintas *non bis in idem* principas turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas tokiems konkurencijos teisės pažeidimams, kaip SESV 102 straipsnyje numatytas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, ir pagal jį draudžiama pakartotinai skirti sankciją įmonei ar persekioti ją dėl antikonkurencinių veiksmų, dėl kurių ankstesniu nebeskundžiamu sprendimu jai skirta sankcija arba dėl kurių ji išteisinta. Vis dėlto šis principas netaikomas, kai valstybės narės konkurencijos institucija ir Europos Komisija savarankiškai ir atskirai persekioja įmonę ir skiria jai sankcijas už SESV 102 straipsnio pažeidimus, susijusius su skirtingomis produktų ar geografinėmis rinkomis, arba kai valstybės narės konkurencijos institucija netenka kompetencijos pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalies pirmą sakinį.

Parašai.